

PANOPTICUM

PORTAL ZA PROMICANJE PRIRODNIH ZNANOSTI, KULTURE I LJUDSKIH PRAVA

LJUDSKA PRAVA ▾

HRVATSKA ▾

EU ▾

SVIJET ▾

PRIRODNE ZNANOSTI ▾

AKADEMSKA ČETVRT ▾

KULTURNI KUTAK ▾

MULTIMEDIJA ▾

NASLOVNICA > TOP TEMA 1 > TONKA U RALJAMA ŠKOLSTVA (II. DIO)

PROVEDITE ADVENT U HRVATSKOJ UZ SMJEŠTAJ U JEDNOM OD NAJKVALITENIJIH LANACA HOSTELA

Informacije i rezervacije: www.hicroatia.com

NAJNOVIJE

TONKA U RALJAMA ŠKOLSTVA (II. DIO)

Objavljeno 11/10/2025

CEROVAČKE ŠPILJE:
POVIJESNO-GEOLOŠKA
KATEDRALA POD
VELEBITOM

PANOPTICUM • 28/11/2025

TIKTOK GENERACIJA
U POTRAZI ZA
DJETINJSTVOM (2.
DIO)

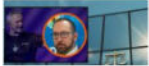
28/11/2025

PJENA DANA – U
BEČU SE OTVARA
IZLOŽBA SUVREMENE
HRVATSKE

UMJETNOSTI IZ...

27/11/2025

PJEVAČ THOMPSON
NA SUDU U

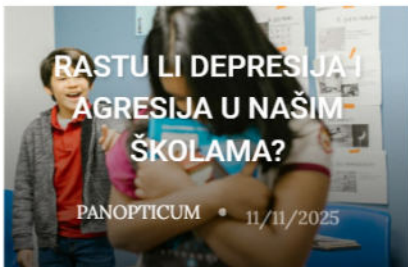
UZDBV: POD
OKRILJEM

MULTIKULTURALNOSTI SE
PROMOVIRAJU AUTORI KOJI SU...

30/11/2025

IZDOVOJENO

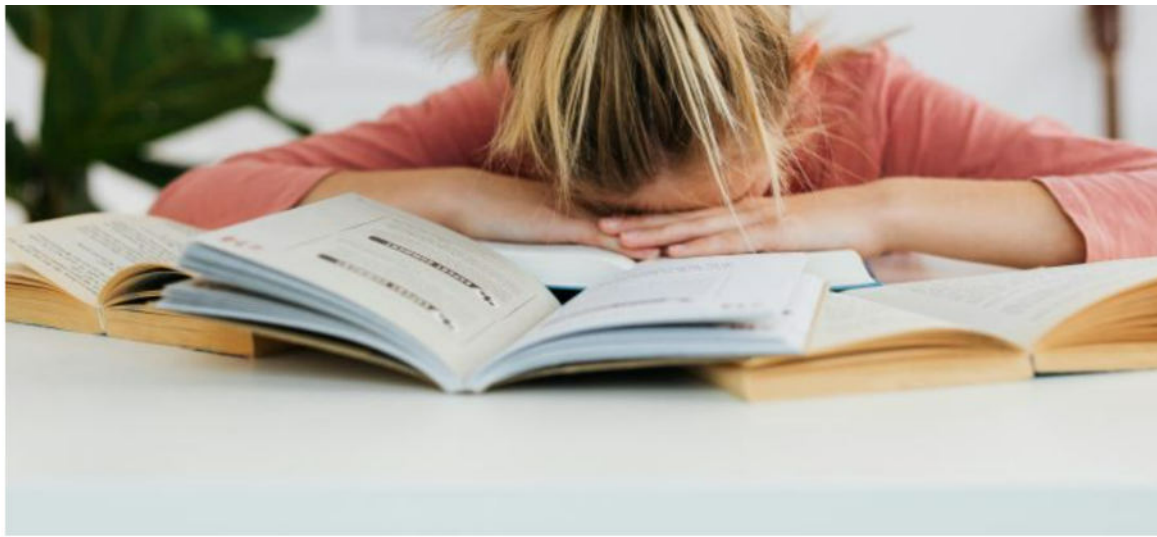

ANTIČKA GRČKA I
SUVREMENA
POLITIKA

08/11/2025

RASTE LI DEPRESIJA I

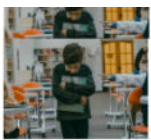
Tekst: Saša Radusin

Foto: Pexels

U hrvatskim školama, prema mišljenjima mnogih stručnjaka, također prečesto dolazi i do tzv. viška ispitivanja gdje učenici odgovaraju ili pišu testove za ocjenu i više puta dnevno što također stvara preveliki pritisak na našu djecu i može uzrokovati probleme s anksioznošću. Mnogi stručnjaci, školskipedagozi, pa čak i sami hrvatski političari kritizirali su školski sustav kao zastario i više usklađen s modelima industrijskog doba nego s potrebama informacijskog doba. Nastavni program – koji je zastario i još uvijek daleko više odgovara prohujalom industrijskom dobu i njemu analognoj stalnoj repetitiji nastavnih materijala i preintenzivnoj provjeri učinka takve repetitije, umjesto da se okrene postindustrijskom iliti informacijskom dobu i konkretnom rješavanju raznovrsnih problema koji se baziraju na tehnologiji, inovativnosti i kreativnosti – zapravo i nije prijatelj naše djece i njihove emocionalne stabilnosti u školi. Čini se da obrazovni školski sustav, osim u izuzetnim okolnostima, ne mari pretjerano za svoje učenike i količinu tereta koji im se stavlja potpuno besmisleno na njihova nejaka leđa.

Rigidniji školski sustavi često uzrok depresije kod djece

I mnoga istraživanja u svijetu ali i kod nas sugeriraju da učenici u rigidnim obrazovnim sustavima industrijskog doba (usredotočeni na pamćenje napamet, nepovlačenje strogu disciplinu i standardizirano testiranje) imaju veću vjerojatnost da

AGRESIJA U NAŠIM RASTE LI DEPRESIJA I AGRESIJA U NAŠIM ŠKOLAMA?

06/11/2025

UKRAJINSKI RAT – RAT RIJEČIMA I ILUZIJAMA

03/11/2025

DEMOKRATSKA CENZURA

25/10/2025

< PRETHODNO | SLJEDEĆI > 1 of 144

ponavljanje, stroga disciplina i standardizirani testiranje) imaju veću vjerojatnost da će doživjeti stres, tjeskobu i simptome depresije u usporedbi s učenicima u školama s modernim, kreativnim pristupom usmjerenim na učenika.

Izvešće OECD-a iz 2023. pokazalo je da su školski sustavi koji naglašavaju pritisak na uspjeh i visoke ispite u korelaciji s višim razinama stresa učenika i izazovima mentalnog zdravlja.

Studije iz Finske, Danske i Nizozemske (koje koriste modernije i uravnoteženije sustave učenja), pak, izvješćuju o nižim stopama anksioznosti povezane sa školom i većoj dobrobiti učenika.

Prema jednom pregledu UNESCO-a iz 2021. "pretjerano rigidni obrazovni sustavi usmjereni na testove riskiraju štetu emocionalnom i psihološkom razvoju učenika, osobito kada im nedostaje prostora za izražavanje, kreativnost i socijalno učenje."

„Opći uspjeh o učeniku ne govori ništa!“

U našim školama, ali i obiteljima forsira se prečesto možda i previsoka količina kvantitativnog repetitivnog znanja, te izvrstan uspjeh iz gotovo svih predmeta. Traži se petica i tamo gdje učeniku ide dobro i tamo gdje mu ide lošije. No, tržište rada i sam život zapravo trebaju nešto drugo. Nekadašnji voditelj neprovedene Kurikularne reforme u hrvatskom školstvu Boris Jokić je u tom smislu zaključio kako „opći uspjeh o učeniku i znanju u hrvatskim školama najčešće ne govori baš ništa, te da treba prepoznati u čemu je mlada osoba dobra i to vrednovati.“

Ministarstvo obrazovanja svojom politikom prema školstvu, međutim još uvijek se, prema sudu većine stručne javnosti, drži starih obrazovnih sistema i tzv. „bubanja svega i svačega“ s kojim se sve teže nose i djeca i roditelji i nastavnici, pa nije ni čudo da učenici od nastave bježe u svoje viralne svijetove, a nastavnici osjećaju, kako je rekla jedan od njih, kako „školstvo naprosto nestaje dok im ciljevi nastave cure kroz prste“. Umjesto da u školama podržavamo posebne talente, pristupamo svakom djetetu individualno, hrvatsko školstvo, čini se, još uvijek pokušava od svakog učenika napraviti jedan te isti ishod, odnosno jednog uniformiranog i obrazovno standardiziranog građanina kojem ništa posebno ne ide, ali je baš u svemu visoko zadovoljavajući. Velika većina djece sve se teže nosi s tim ciljem.

K tome, problem disleksične djece poput Tonke, koji se počesto manifestira određenim psihološkim problemima također nije dovoljno prepoznat u školama. Da

često čak niti među roditeljima. Drugačiji, individualniji pristup toj djeci (ali i djeci sa sličnim problemima poput ADHD-a ili autizma kao i svakom drugoj djetetu, a napose onima koji su posebno talentirani za neka područja) u nastavnom procesu koji bi se bazirao na, primjerice, individualnijem, intimnijem i opuštenijem ispitivanju njihova znanja, a koji se već primjenjuje u mnogim zemljama Evropske Unije, u velikoj bi mjeri pomogao lakšoj realizaciji talenata te djece i njihovom školskom uspjehu, pa samim time i njihovoj mentalnoj stabilnosti i sazrijevanju.

Nastavnici ne znaju kako se nositi s rastućom anksioznošću kod učenika

No, u dobrom dijelu naših škola nastavnici još uvijek ne znaju niti prepoznati disleksiju, niti znaju o čemu se tu točno radi, no još je tragičnija i ozbiljnija činjenica da prema podacima istraživanja „Mentalnozdravstvena pismenost odgojno-obrazovnih djelatnika u Hrvatskoj“ Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ), gotovo 40 posto naših nastavnika ne zna ni kako se nositi sa raznim oblicima anksioznosti kod svojih učenika. Nadamo se da većina naših, ionako preopterećenih nastavnika barem stigne, prepoznati talente i darovitost kod svakog djeteta, ako već ne i anksioznost u razredu. Prema jednom prijašnjem istraživanju Gallup-a u Hrvatskoj se u školskom sustavu ne poklanja dovoljno pažnje u otkrivanju poteškoća ili posebnih talenata kod učenika, pa je svaki kvalitetan pristup nastavnika tom izazovu tek njegova individualna procjena koja se počesto ne oslanja na neki postojeći sustav.

Našu Tonku s početka priče o rastućoj anksioznosti u školama, tako vrebaju mnoge opasnosti po njezin skladan razvoj i mane pomalo otuđenog i ubrzanog suvremenog društva, poput sumanute upotrebe tehnologije, ali i posebni nedostaci naše obrazovne politike u vidu jedne pomalo zastarjele škole, sve otuđenije od potreba današnje djece i suvremenih životnih izazova. Depresija i anksioznost kod učenika imaju više uzroka – uključujući obitelj, društvene medije, genetiku i ekonomski stres.

Ali, po svemu sudeći, struktura i kultura školskog sustava igraju glavnu ulogu u pojačavanju ili smanjenju tih pritisaka.

Napomena:

Članak je treći dio autorske teme "Depresija u školi". Objavljuje se u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

